

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 27. augustā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2018/0247(COD)

6604/21
ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTA PROJEKTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*)
– Padomes paskaidrojuma raksta projekts

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 14. jūnijā nāca klajā ar priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*)¹ daudzgadu finanšu shēmas (DFS) 2021.–2027. gadam 6. sadaļā ("Kaimiņattiecības un pasaule").
2. Eiropas Parlamentā dosjē ir nodots Ārlietu komitejai (*AFET*). Eiropas Parlaments pieņēma nostāju 2019. gada 27. martā².
3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu plenārsesijā 2018. gada 12. decembrī³, un Reģionu komiteja – plenārsesijā 2018. gada 5. un 6. decembrī⁴.
4. ES paplašināšanās jautājumu un pievienošanās sarunās iesaistīto valstu darba grupa priekšlikumu izskatīja Austrijas⁵ prezidentūras un Rumānijas prezidentūras laikā, un 2019. gada 19. martā Padome panāca vienošanos par daļēju vispārēju pieeju⁶.
5. Eiropadomes 2020. gada 21. jūlija secinājumi ļāva Pastāvīgo pārstāvju komitejai, Vācijas prezidentūras laikā rīkojot turpmākas diskusijas ES paplašināšanās jautājumu un pievienošanās sarunās iesaistīto valstu darba grupā, pabeigt Padomes sarunu pilnvarojuma sagatavošanu tās 2020. gada 28. oktobra sanāksmē⁷.
6. Iestāžu sarunas ar Eiropas Parlamentu par ierosināto instrumentu sākās Somijas prezidentūras laikā un turpinājās Horvātijas, Vācijas un Portugāles prezidentūru laikā.

¹ Dok. 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² Dok. 7802/19.

³ Dok. 15601/18.

⁴ Dok. 15622/18.

⁵ Dok. 15532/18.

⁶ Dok. 7539/19.

⁷ Dok. 12373/20.

7. Pēdējais neformālais dialogs tika rīkots 2021. gada 2. jūnijā, un tā iznākumā tika panākta politiska vienošanās par neatrisinātajiem jautājumiem. Papildu tehniskas sanāksmes 2021. gada jūnijā bija jārīko, lai šo vienošanos padarītu par tiesību aktu un vienotos par vairākiem neatrisinātiem elementiem, ko abi likumdevēji pēc tam rakstiski apstiprināja.
8. Minētā provizorisks vienošanās 2021. gada 14. jūnijā tika iesniegta ES paplašināšanās jautājumu un pievienošanās sarunās iesaistīto valstu darba grupas locekļiem, kuriem nebija iebildumu pret vienošanās tekstu.
9. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 28. jūnijā apstiprināja galīgo kompromisa tekstu ⁸.
10. Minētais teksts tika iesniegts apstiprinājuma balsojumam Eiropas Parlamenta Ārlietu komitejā (AFET) [2021. gada 1. jūlijā. Ārlietu komitejas priekšsēdētājs 2021. gada [...] jūlijā parakstīja Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) priekšsēdētājam adresētu vēstuli, informējot, ka tad, ja Padome oficiāli nosūtīs Eiropas Parlamentam savu nostāju, kā tas izklāstīts minētās vēstules pielikumā, komiteja ieteiks Padomes nostāju, pēc tam, kad to būs pārbaudījuši juristi lingvisti, Eiropas Parlamenta plenārsēdē otrajā lasījumā pieņemt bez grozījumiem.]

II. MĒRKIS

11. *IPA III* mērķis ir palīdzēt saņēmējiem pieņemt un īstenot politiskās, institucionālās, tiesiskās, administratīvās, sociālās un ekonomiskās reformas, kas vajadzīgas, lai šie saņēmēji ievērotu Savienības vērtības un pakāpeniski pielāgotos Savienības noteikumiem, standartiem, politikai un praksei ("*acquis*") ar mērķi nodrošināt turpmāku dalību Savienībā, tādējādi veicinot savstarpēju stabilitāti, drošību, mieru un labklājību. *IPA III* nodrošina nepārtrauktību ar *IPA II* (kas aptver laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam) un papildināmību ar citiem Savienības instrumentiem (jo īpaši Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē") un politikas jomām (piemēram, klimata pārmaiņām).

⁸ Dok. 9890/21 + ADD 1

III. PIRMAJĀ LASĪJUMĀ PIENEMTĀS PADOMES NOSTĀJAS ANALĪZE

12. Eiropas Parlaments un Padome risināja sarunas, lai panāktu vienošanos posmā, kad tiek apstiprināta Padomes nostāja pirmajā lasījumā ("agrīna otrā lasījuma vienošanās").
13. Padomes nostājas pirmajā lasījumā teksts atbilst taisnīgajam kompromisam, kas panākts Eiropas Parlamenta un Padomes sarunās, kuras sekmēja Komisija.
14. Vienošanās galvenie elementi ir šādi:
 - darbības saskaņā ar *IPA III* finansē, izmantojot tematisku pieeju, lai maksimāli palielinātu Savienības palīdzības ietekmi, vienlaikus nodrošinot saskanību, sinerģiju un papildināmību ar citām Savienības ārējās darbības jomām un citām attiecīgajām Savienības politikas jomām un programmām;
 - palīdzības un vispārējās paplašināšanās politikas regulējuma saskaņotība, kā arī sadarbība starp Komisiju un dalībvalstīm, lai nodrošinātu saskaņotību un novērstu dublēšanos starp palīdzību, kas sniegta saskaņā ar *IPA III*, un citiem palīdzības veidiem;
 - šajā regulā paredzētās palīdzības pamatā ir gan uz sniegumu balstīta pieeja, gan taisnīgas daļas princips – tā ir diferencēta pēc apjoma un intensitātes atbilstoši saņēmēju sniegumam, vienlaikus ņemot vērā minēto saņēmēju vajadzības un spējas, lai izvairītos no nesamērīgi zema palīdzības līmeņa salīdzinājumā ar citiem saņēmējiem;

- paredzēts, ka palīdzības tvērumu un intensitāti varētu pielāgot, ja ir būtisks saņēmēja regress vai pastāvīgs progressa trūkums galvenajās jomās (tiesiskums un pamattiesības, demokrātijas institūcijas un valsts pārvaldes reforma, kā arī ekonomikas attīstība un konkurētspēja), tostarp proporcionāli samazinot finansējumu un novirzot to tādā veidā, lai izvairītos no tā, ka tiek apdraudēts atbalsts pamattiesību, demokrātijas un tiesiskuma uzlabošanai, tostarp atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai un vajadzības gadījumā sadarbībai ar vietējām iestādēm. Ja progress ir atsākts, palīdzību arī būtu attiecīgi jāpielāgo, lai turpinātu atbalstīt minētos centienus;
- īpaša stratēģiska padome EFIA+ darbību pārvaldīšanai Rietumbalkānos;
- Savienības finansējuma redzamības nodrošināšana šāda finansējuma saņēmēju komunikācijas materiālos, kas saistīti ar darbībām, kuras tiek atbalstītas saskaņā ar šo regulu, jo īpaši, kad tie popularizē vai paziņo darbības un to rezultātus, redzamā veidā uzsverot no Savienības saņemto atbalstu un tā sniegtos ieguvumus cilvēkiem; un stratēģiski sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, efektīva un samērīga;
- līdzsvars starp instrumenta procesuālajiem noteikumiem – tika panākta vienošanās, ka plānošanas dokumentus pieņems ar īstenošanas aktiem un ka Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu šo regulu, nosakot dažus konkrētus mērķus un tematiskās prioritātes sadarbības jomā, kā arī lai grozītu tematiskās prioritātes palīdzības jomā un II, III un IV pielikumā minēto galveno snieguma rādītāju sarakstu;
- to galveno snieguma rādītāju noteikšana, ko izmanto, lai palīdzētu novērtēt I pielikumā uzskaitīto saņēmēju progressu un attiecīgā gadījumā gatavību un Savienības ieguldījumu konkrēto *IPA III* mērķu sasniegšanā (IV pielikums);
- regulas piemērošana ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra (36. apsvērums).

IV. SECINĀJUMS

15. Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā līdzsvaroti atspoguļo Komisijas sekmēto Padomes un Eiropas Parlamenta neformālo sarunu iznākumu un ka pēc pieņemšanas jaunā regula sasniegs mērķi nodrošināt efektīvu, saskaņotu un visaptverošu pirmspievienošānās palīdzības finansēšanu.
-